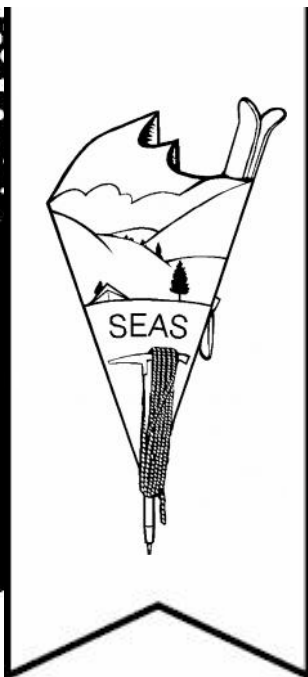

SEAS

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Núm. 332
Setembre/Octubre

2017

*El Lough Callee i el camí de pujada al Carrauntoohil.
Foto de Ramon Prat.*

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 16 de setembre

Sopar de Motxilla al Pati del Roure de l'Ateneu a les 21 h

— 24 de setembre

Excursió al circ de Concròs (Ripollès) amb sortida del Parador a les 7 h

— 8 d'octubre

21a Caminada Popular per Collserola a les 9 h

— 13 d'octubre

Conferència «Els elements modeladors del paisatge» per Lluís Solé

— 15 d'octubre

Excursió a la serra de Gitarriu i Sant Aniol d'Aguja (Garrotxa) amb sortida del Parador a les 7 h

— 22 d'octubre

Excursió matinal al Maresme amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 10 de novembre

Conferència «La vegetació com a element del paisatge» per Josep Nuet

— 12 de novembre

Excursió a la Segarra amb sortida del Parador a les 7

— 2 i 3 de desembre

Col·locació del Pessebre de la SEAS

— 15 de desembre

Conferència «El modelat càrstic» per Antoni Freixes

— 17 de desembre

Excursió al Parc del Foix (Garraf) amb sortida del Parador a les 8 h

— 17 de desembre

Excursió matinal al Baix Llobregat amb sortida del Parador a les 8 h

— 12 de gener de 2018

Conferència «Els paisatges volcànics» per Xavier Gassiot

— 14 de gener

Excursió de Santa Pau a Sant Feliu de Pallerols (Garrotxa) amb sortida del Parador a les 7 h

— 21 de gener

Excursió matinal al Penedès amb sortida del Parador a les 7 h

— 27 i 28 de gener

Sortida cap de setmana a la neu

Informació: si no s'especifica el contrari, les conferències tenen lloc els divendres a les 8 del vespre a la Sala Piquet de l'Ateneu, i les excursions tenen la seva sortida des del Parador.

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

FLORETO

Creu 66. Tel 933723103

CISTELLERIA BALLART
Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
FRANCESC HOMEDES

UNA EXCURSIÓ AL CARRAUNTOOHIL, A IRLANDA

Ramon Prat Bofill

Un dia de tardor de 2014, aprofitant la solitud de la tarda o de les primeres hores del matí, uns desconeguts van serar la creu erigida al capdamunt del Carrauntoohil (1.040 m), el cim més elevat d'Irlanda. Ningú no va saber qui n'havia estat l'autor, però la premsa i la televisió del país de seguida van qualificar el fet de vandàlic i de mancat de sentit. Dies després, el noticiari virtual www.thejournal.ie va rebre un vídeo de la destrucció de la creu, amb un missatge anticatòlic sobreposat a les imatges.

Tinc notícia d'aquest incident mentre busco informació sobre l'ascensió a aquesta muntanya, i l'acte em fa venir a la memòria un fet semblant ocorregut a la creu del Puigsacalm uns mesos abans. Cap d'aquests successos poden ser considerats d'anecdòtics, com podem comentar més endavant.

Una vegada estudiat l'itinerari, preparat l'equipament i comprovades les condicions meteorològiques, decidim de pujar al Carrauntoohil el dissabte 22 d'agost de 2015.

L'excursió al Carrauntoohil

Sortim de la bonica i elegant població de Killarney per la carretera N72 (Ring of Kerry road), en direcció Killorglin. Fets uns 11 km., a l'alçada de Beaufort, prenem a mà esquerra una carretera estreta que

ens condueix a Cronin's Yard, una casa refugi amb tota mena de serveis i que és el punt de sortida tradicional de l'ascensió a la muntanya més alta d'aquest país i d'excursions per la magnífica serralada dels Macgillycuddy's Reeks. El cel està ennuvolat, però no plou. Tenim a mà el mapa del lloc i hi ha força bona vista.

Emprenem la marxa a dos quarts d'onze en punt. D'arrencada, el camí és ample i planer, però s'inclina molt suaument a mesura que ens acostem al curs del Gaddagh, un rierol que seguirem de costat i que a mesura que avancem escampa les seves aigües entre l'ample pedregar que cobreix la part més baixa i encara oberta d'aquesta vall, la Hag's glen, com l'anomenen, una vall barrada de manera imponent per la carena muntanyosa dels Macgillycuddy's Reeks, que ens queda de cara i cap a on anem.

En aquesta hora del matí l'aire és fresc i humit; som a finals d'agost i aquí es nota que l'estiu ja va passant. Ens atreu la muntanya, però també la sensació poderosa de caminar enmig d'aquestes terres de l'antic comtat de Kerry. El camí és

El riu Gaddagh i la serra del Macgillycuddy's al fons. Totes les fotos són de Ramon Prat.

d'una solitud penetrant, com la que aquí van deixar milers de pobres pagesos que després de la desastrosa collita de patates de l'any 1845 i següents van haver d'emigrar cap a Amèrica empesos per la terrible fam i misèria que els va venir damunt.

Ens atrapa un excursionista coneixedor d'aquestes muntanyes i ens confirma que per pujar al Carrauntoohil anem en la bona direcció. Ens adverteix d'algunes dificultats que trobarem i de l'estona que ens caldrà dedicar-hi. Si tot va bé, amb menys de tres hores serem a dalt. Endavant, doncs!

La banda esquerra de la vall és de forts i alts pendents coberts majoritàriament d'herba, però la banda dreta és rocosa, escarpada, de profundes i feréstegues valls perpendiculars. Les boires corren i penetren muntanyes endins, i fan el paisatge misteriós. Veiem, lluny, tres o quatre excursionistes que s'enfilen seguint ves a saber quin viarany que no apareix al mapa.

Fa cinquanta minuts que hem sortit i arribem a l'alçada dels llacs Lough Callee i Lough Couragh (329 m), separats uns cinc-cents metres l'un de l'altre. El camí transcorre pel mig, a menys distància del primer que del segon. Quan hi passem, observem fixament l'aigua que no es mou, i que en aquesta hora pren el to grisós del cel, com si dugués encomanada la fredor i la quietud d'aquest matí de finals d'agost. Hi ha molta calma a l'entorn.

A mesura que avancem, el viarany que anem seguint es torna menys clar, perquè entrem en una zona en què el terra s'estova cada vegada més, l'aigua s'escampa per tot arreu i costa, enmig de

l'herba, de trobar rocs segurs que et facin de passera. Serà inevitable de no enfonsar els peus en algun punt i hem de mirar molt on els posem.

Pendents d'on trepitgem, no ens adonem que arribem al tram més difícil de l'excursió. Falta poc per les dotze del migdia i som just al peu de l'anomenada Devil's Ladder (l'escala del diable), un barranc esglaonat llarguíssim i de fort pendent, ple de roques i pedres soltes pel mig del qual passa riu i camí tot a la vegada. La vista de la canal i del pendent és fantàstica, imponent, com l'atmosfera que l'envolta. A la muntanya, s'aguditzen els sentits i tot pren un major relleu: els silencis trencats per petits saltants d'aigua, els tons foscos de les roques i de l'herba que es barregen amb la boirina i la grisor del cel, o l'olor mineral que tot ho omple.

La pujada demana atenció i cura per la inestabilitat de les pedres, tant les que trepitges com les que es poden desprendre dels pendents laterals. A cada pas has de mirar per on podràs enfilarte millor, però val la pena l'esforç, perquè sabem que una vegada a dalt estarem a prop d'aconseguir l'objectiu. Més dura serà la baixada, pensem.

Triguem uns tres quarts d'hora a arribar a dalt de tot d'aquesta llarga i entretinguda pujada. Els últims metres, amb tartera i molt erosionats pel pas d'excursionistes, culminen el tram més exigent del dia i ens situen just al darrer coll abans del cim. D'aquest punt estant, a uns 800 m d'alçada i mirant al sud, podem veure el Bridia Valley, ample i esplèndid, ja a l'altra banda de la carena muntanyosa.

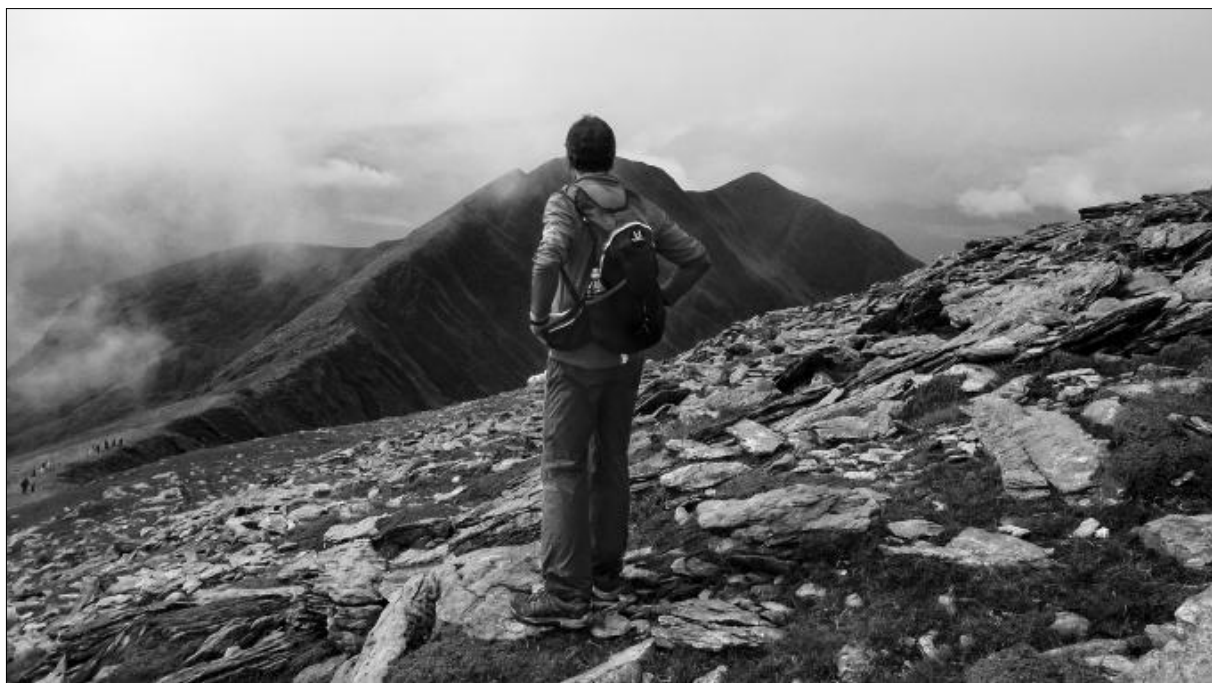
De sobte, una obertura de la boira ens deixa veure el cim del Carrauntoohil (1.040 m). No hi ha dubte: l'altíssima creu, ja reconstruïda, n'és el senyal. No ens entretinguem —ens diem— i mirem si fem la darrera costa abans no quedi tot tapat una altra vegada. El traçat del viarany és a trossos poc definit en aquesta darrera etapa per l'amplíssim llom de la muntanya, però no té pèrdua, perquè el dia és clar.

A la una i deu som a dalt. El plaer de la muntanya, el gust per la muntanya arriba al millor moment quan ets al cim, potser perquè és la realització del desig d'anar-hi i d'haver vençut les dificultats, però també és la satisfacció per l'esforç que s'ha fet, per la perseverança i per la paciència, i tot plegat enmig d'un entorn natural que és únic. Cada muntanya és un objectiu, amb la seva singularitat i amb la seva circumstància, com la té el

Carrauntoohil, per ser tan imposant, pel que significa per als irlandesos, perquè és diferent de totes.

Hi ha força excursionistes. Uns han pujat abans que nosaltres i d'altres han fet l'ascensió per la banda sud. Hi trobem també el noi amb qui hem parlat fa estona, que ens saluda, content de retrobar-nos.

La vista en tota la rodona no té destorbs: al nord, el cim del Beenkeragh, superior als mil metres. Girant una mica a la dreta, la vista del camí que hem seguit de pujada i, al fons, els grans llacs Leane i Muckross, al cor del Killarney National Park. Cap a l'est, la Hag's Glen (vall de Hag). Cap al sud, una successió de valls i llacs fins a l'oceà Atlàntic, que es veu molt llunyà, a l'extrem de la península de Dingle. Completant la volta, entre núvols i boires, un seguit de cims continuats i

La serralada Macgillycuddy's Reeks

de formes suaus que tanquen la serralada dels Macgillycuddy's Reeks.

La baixada de la muntanya

Quan són tres quarts de dues, iniciem el retorn pel mateix lloc que hem pujat. Sabem que trigarem més o menys la mateixa estona que en pujar, perquè ens caldrà fer el pas del Devil's Ladder amb precaució. L'experiència a la muntanya ens ha ensenyat que els trams abruptes són de vegades més arriscats i fins i tot perillosos quan es fan de baixada. De cara avall i amb el pendent a l'esquena, la possibilitat de relliscades i caigudes és més alta.

L'entrada a la canal, dreta i erosionada, ja ens fa adonar que haurém de dedicar-hi estona i atenció. Coincidim amb algun excursionista que va més o menys amb el mateix ritme. Anem fent fins que a mitja alçada trobem una noia accidentada: una mala relliscada l'ha deixat amb algunes lesions que l'impossibiliten de moure's. Al lloc hi ha una persona que l'acompanya; també hi ha arribat un guia del Cronin's Yard que l'atén i que demana ajuda urgent per telèfon. En poca estona se sent venir de lluny l'helicòpter del servei de rescat irlandès. Quan el tenim damunt, busca la millor posició i l'alçada justa per facilitar el descens en cable de qui socorrerà i carregarà a la llitera l'alpinista ferida. En no gaire més de vint minuts tota la maniobra és feta i l'helicòpter vola ja ràpid en direcció nord, cap a algun hospital, potser a Tralee, la capital del comtat.

Que eficients! Anys enrere, aquest salvament hauria exigit molt d'esforç humà, i molt més temps. Ara tot és ràpid i perfectament organitzat. Però segur que molt més car, és clar.

El cel està cada vegada més ennuvolat, més gris. Comença a ploure, cau un plugim fi, però no gaire intens.

Arribem al Cronin's Yard a tres quarts de cinc de la tarda. Al refugi hi ha un bon servei de bar i fan coses de menjar. Prenem una beguda calenta i reposem una mica. Hem anat al sostre d'Irlanda i ja n'hem tornat, excel·lent. Agafem el cotxe i tornem a Killarney. Quin dia!

El debat sobre símbols i monuments a la muntanya

Els excursionistes i alpinistes han col·locat elements simbòlics al capdamunt de les muntanyes des que va començar aquesta pràctica esportiva. També els científics hi han construït instal·lacions per a fer mesures cartogràfiques o per observar els elements meteorològics. Els cims han estat sempre punts escollits per a expressions patriòtiques, religioses, esportives i fins i tot personals; el cim és domini i és identitat d'un poble, i la instal·lació del símbol en aquest punt és assimilar-lo a uns sentiments, a refermar-ne la pertinença a un país, a una gent i a una forma de ser. És, en certa manera, una forma d'apropiació social.

Sembla que el fet que va afavorir la propagació de creus a les muntanyes va ser la crida del papa Lleó XIII demanant d'erigir monuments religiosos a vint muntanyes del territori italià en ocasió de l'any sant 1900 i per donar així la benvinguda al nou segle XX. Les creus havien de ser l'expressió de la consagració del món a Jesucrist. Si la crida del papa en va ser l'estímul, els efectes expansius en l'espai i en el temps han estat importantíssims, sobretot a partir de l'auge de l'excursio-

nisme dels darrers anys, que ha omplert les muntanyes de banderes, plaques commemoratives i necrològiques, marededéus, monòlits, figures, maquetes i pessebres, que solen afegir-se sovint a les restes de vèrtex geodèsics, repetidors de telefonia i antenes.

La destrucció de la creu del cim del Carrauntoohil va ser una acció contrària a la presència de símbols religiosos a les muntanyes. La notícia, ràpidament difosa pels mitjans de comunicació, va obrir novament el debat sobre la presència de monuments a la muntanya, un debat, en aquest cas, en el qual van participar diferents comunitats i societats muntanyenques i naturalistes d'Irlanda, entre les quals el MacGillycuddy Reeks Access Forum, entitat que agrupa una gran pluralitat d'interessos, creada el 2014 per a promoure i implementar un pla d'acció sostenible per a aquesta serralada. Hi va haver consens a l'hora d'acordar de no acceptar la instal·lació de nous elements commemoratius o simbòlics a la muntanya, però també d'admetre que alguns

monuments existents ja han passat a formar part del patrimoni i del paisatge muntanyenc, i que per això cal mantenir-los. Van considerar que la creu del Carrauntoohil n'era un cas. L'entitat Mountaineering Ireland, òrgan representatiu dels excursionistes i alpinistes irlandesos, i que té un paper molt actiu en les decisions governamentals que afecten el medi natural, va donar suport a aquesta decisió. La creu va ser restablerta el 29 de novembre de 2014.

El debat és obert més enllà d'Irlanda i també ha arribat a casa nostra. Les posicions plantejades són diverses: qui planteja el fet des de la conveniència del respecte a la diversitat religiosa i política, qui l'enfoca des de posicions de defensa del medi ambient lliure d'objectes indispensables, qui opina que només s'han de mantenir els elements que formen ja part del paisatge per història o tradició, qui participa més o menys d'una o altra postura o bé qui defensa el que és costum de fer. Amb el temps veurem quina orientació pren tot això.

*Cim del Carrauntoohil
(1.040 m).*

BARIDÀ AUTUMNAL

Joaquim Carbonell Calders

Sigui com sigui, ja ben entrada la tardor d'enguany, un petit sojorn de 10 dies em portà al Baridà, petita subcomarca a cavall de la Cerdanya i l'Alt Urgell. El lloc és un llogarret entaforat a les mateixes gorges del Segre on aquest, valent, serpenteja per les ziga-zagues de l'estret de Mollet fins a arribar a l'eixamplada plana al·luvial de l'Urgellet, on llepa la medieval Seu d'Urgell.

Era un dia d'aquells plujosos arreu de Catalunya, que la mare naturalesa no volgué perdonar-me, en un viatge a través del Bages i el Berguedà ple d'aigua de pertot -sigui dit de passada, que força falta feia a la nostra assedegada terra. Arribat al forat del mal anomenat túnel del Cadí, pensí que a l'altra banda potser m'esperava un sol resplendent, però i ca!, una ploguda molt més insistent m'endinsà per la vall ceretana fins al lloc on m'esperaven.

Tan sols a un tret de pedra de casa, m'engoliren les gorges del Cairat, ben protegides pels caients drets i verticals de conglomerat del massís de Montserrat i del

mateix Cairat. El Llobregat, que per allí es troba encaixonat i privat de saltar per on vulgui per la petita resclosa de la Puda, ja m'oferí un espectacle de tranquil·litat, tot i el color marronós de les seves aigües. Color que es mantindria aigües amunt fins no sé on. Tot fou continuar el camí per no deixar de veure sempre una variada paleta de tons: ocres, grocs, vermells, rosats, verdosos; tons tardorals, vaja, que s'enllaçaven sense parar per entre les rengleres de ceps i altres conreus de fruiters, així com els pollancrecs, oms, roures i tota mena d'arbres i matolls de fulles caduques dels riberals de qualsevol reguerot d'aigua revingut. Tot ofert als meus ulls i als de qualsevol que, deturant-se, ho contemplés.

Apropant-me a les serralades prepirinènques, s'hi afegiren encara més colors i vegetals variats. Ara, les rouredes de muntanya tenyien grans espais de boscos d'aquell torrat vermellós de ses fulles ja mig mortes, i les fileres d'arbres i matolls arrengrerats als ribassos i rieres de l'Alt Llobregat eren plens de verns, salzes o aurons rojos i també d'arços, rosers de bardissa o ridortes grises nevades de flors, i tot plegat donava unes línies de continuïtat gairebé infinites i es perdia carenes enllà, allargant aquest constant tast multicolor novembràl.

*Pic Costa Cabirolera
des del Querforadat.
Totes les fotos són de
Joaquim Carbonell.*

*Composició cromàtica
amb roures, pollancre,
pins i neu del Querforadat
a Cava*

Traspassat el cau rocós de dos forats, i en sortir pel de dalt, la tardor n'havia fet ja més via. Les alçades ho tenen tot en compte, el temps autumnal havia treballat de valent en aquelles contrades; a la paleta policroma, d'ocres variats i torrats en quedaven pocs, la fredorada n'havia dissolt molts i havia llençat a terra les fulles obreres que ho havien fet possible.

Em vaig acostar al gran riu pirinenc, el Segre, que baixava minso com un rierol des de més enllà de la ratlla partidora, i en seguir-lo aigües avall, com un miracle, aparegué de nou la tardor, del tot esplèndida i ufanosa. El llarg reguitzell de colors persistia i alegrava amb melangia tots els racons dels serrats, prades i valls cerdanes i alt urgellenques. La llum translúcida dels núvols i la pluja avivaven amb força tot el contrast de la coloraina amb una intensitat captivadora. No em podia estar de cridar d'alegria a cada nova raconada que descobrien els ulls

El Baridà, amb imponents muntanyes que cerquen debades arribar als tres mil metres, format tot just per cinc municipis i una munió curulla de poblets i viles habi-

tats i escampats, com casetes de suro de pessebre nadalenc, arreu d'aquella esfereïdora geologia, em donà, al cap d'un parell de dies de tresscar per allí, el color que mancava en aquesta tela omnipotent: el blanc. Una forta nevada emblanquinà purament els tocoms més enlairats i un ploure a raig a les parts més baixes transformà el rierol que clivella la vall en un riu bramador ben reviscolat. El Segre empenyia l'aigua avall, com aquell qui s'esbat quelcom incòmode pel que li cau al damunt.

Sento sempre una esgarripança joiosa cada cop que contemplo la bellesa del gran serral del Cadí nevad. Les seves muntanyes bessones de l'altre cantó de la vall, envejoses en guaitar aquells altius rocalls, pretenen imitar-los, però no poden deixondir-se mai davant de l'obligat deure de veure'ls arrogants dia i nit.

He pres les aigües, com deien els nostres avis, al Balneari de Sant Vicenç. Retorno a casa refet. Per les aigües? Per la tardor? Per la natura? Per tot!

Banys de Sant Vicenç,
novembre del 2016

QUAN UNS QUANTS SOCIS DE LA SEAS ENS VAM FER SOCIS DEL CEC

Daniel Cardona Pera

El local de la SEAS bull d'activitat en aquest final de juny de 1966, i el Jordi Gironès ens proposa realitzar una travessa pirinenca el mes d'agost, amb la cirereta de fer el primer tres mil de la SEAS, el Comalofofno, que en aquells moments feia 3.030 m i ara en fa 3.029. L'itinerari va ser: Sant Maurici-Estany Llong-Aigüestortes-Boí-Refugi Ventosa i Calvell-Comalofofno-Refugi Ventosa i Calvell-Montardo i Arties. Hi estem presents Frederic Planas, Antoni Simó, Francesc Montaner, Francesc Fàbregas, Daniel Cardona, Gaspar Orriols, Jordi Gironès, Joan Malaret, Daniel Lleixà i Jordi Farràs.

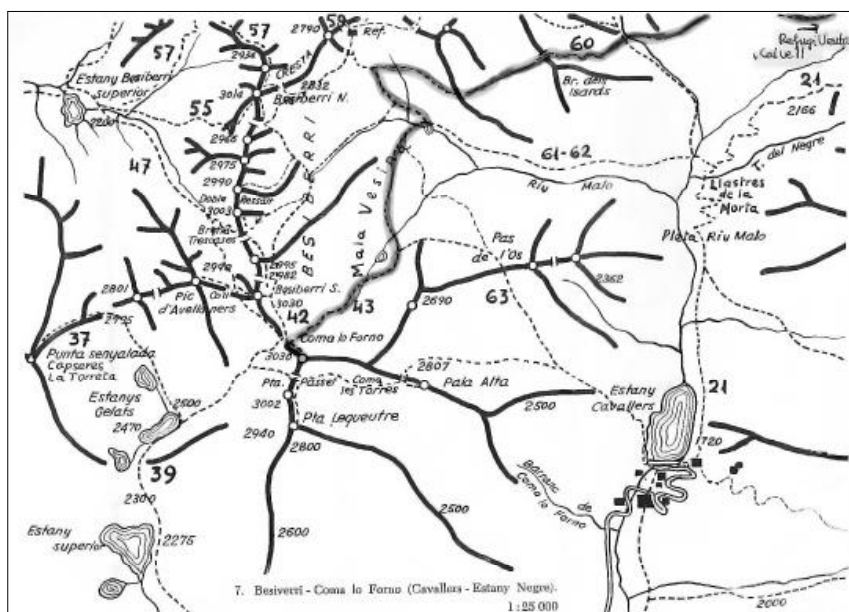
El Jordi Gironès i el Toni Simó ens informen que hem de portar, sobretot, piolet i grampons.

- Què són aquests estris? - pregunta més d'un.
- Que tenim aquest material a la SEAS? pregunta un altre.
- Res de res contesten els organitzadors.
- Com sabeu, només tenim quatre tendes, algunes de la segona època de la Secció.
- I com ens ho farem? pregunta una veu.

El Jordi Gironès ja feia temps que havia estudiat com podríem obtenir aquest material, i va ser gràcies al Jordi Mas-

sagué, que era escolta de l'Agrupament Escolta Mossèn Batlle, a la Confraria de la Verge de Montserrat, on coneixia un amic el pare del qual era soci del Centre Excursionista de Catalunya (CEC) des d'inicis de 1966. La integració del Jordi Massagué a la SEAS va ser molt ràpida, ja que tots el coneixíem des de feia anys, sobretot per dues causes. La primera, perquè la família Massagué-Magrinyà va ser de les primeres que van tenir televisió a Sant Just, i anàvem a veure a casa seva els Madrid-Barcelona de futbol. La segona era que el seu pare era un ateneïsta de primera línia. I a més a més, el Jordi acabava de realitzar l'escut de la SEAS en fusta, el qual presidia l'entrada al nostre local social des del Pati del Roure.

Quins de nosaltres ens vam fer socis del CEC per a obtenir piolets i grampons?

La circular per als socis del CEC de l'agost 1966¹, en l'apartat d'altres de socis del 15 de juny al 12 de juliol. A les 16 altes, hi consten quatre santjustencs: Francesc Fàbregas Oliveres, Joan Malaret Julià, Gaspar Orriols Tubella i Daniel Cardona Pera, tots ells inscrits a la Secció de Muntanya

El passat dia de Sant Jordi de 2016, vaig rebre, a la sala d'actes del CEC, junt amb altres associats, la medalla dels cinquanta anys de soci de l'entitat, i aleshores em vaig fer la pregunta sobre quins socis del CEC em van proposar a la seva Junta Directiva per poder ser soci en qualitat de soci forà. Fins aleshores, sempre havia cregut que els socis eren acceptats per la mateixa recepció de l'entitat quan formalitzaven l'alta.

Per aclarir-ho, vaig demanar el meu document d'alta al CEC, a qui té cura de l'atenció al soci del CEC², i la responsable de la Secció em va dir que part del material

administratiu s'havia traslladat, per falta d'espai, a l'Àrea de Fons Històrics de l'Arxiu Nacional de Catalunya. A mitjan juny d'enguany, vaig rebre la resposta i, per sorpresa meua, els socis que em van proposar eren dos amics: el Jordi Gironès i el Frederic Planas. Ambdós es van fer socis del CEC el maig de 1966 conjuntament amb l'Antoni Simó i el Jordi Massagué³. El Jordi Farràs es va donar d'alta el juny de 1966⁴. D'aquesta manera, dels 10 excursionistes, 8 ens vam fer socis i dos, no (Francesc Montaner i Daniel Lleixà).

Una setmana abans de la travessa, ja ens veieu al portal del carrer Paradís, on es lliuraven aquells piolets de ferro amb mànec de fusta que pesaven gairebé 800 gr, i els grampons de deu puntes amb unes corretges difícils d'entendre. Després, vam anar al nostre local, on cadascú va haver d'ajustar-se els grampons a les botes.

Algú va portar el llibre *Esperit i tècnica de la muntanya*⁵ que havien publicat recentment l'Agustí Jolís i la Maria Antònia Simó, en el qual hi havia alguna

1966 estanyol de riu Malo abans de pujar gelera al Comaloorno. D'esquerra a dreta drets: J. Gironès, T. Simó, D. Lleixà, G. Orriols i F. Muntaner; agenollats: J Farràs, F. Planas, D. Cardona i F. Fàbregas. Foto de Joan Malaret.

figura sobre com utilitzar el piolet i els grampons.

La travessa es va fer entre el 7 i el 15 d'agost de 1966, entre Espot, Sant Maurici i Arties. El divendres 12 d'agost sortírem a les 5 del matí del refugi Ventosa i Calvell (2.200 m), en direcció al Comaloorno. Tartera rere tartera, passant per l'estany Polit, arribem a la bretxa dels Isards (2.600 m) i ens endinsem a la vall i estany de la Malavesina fins a l'estanyet del riu Malo. Aquí començava la gelera, la qual acabava amb una canal i bretxa, amb roca descomposta, que separa el Comaloorno del Besiberri Sud. En aquesta gelera, la falta de tècnica en el piolet va impedir que el Jordi Gironès pogués evitar la caiguda congesta avall fins a aturar-se prop de l'estany Malo, topant contra unes roques que sorgien damunt la neu. El fet ens va deixar esmaperduts, però sortosament el Jordi no es va trencar res, tot i que tenia tots els números per fer-ho.

A la pujada final, entre els blocs descompostos, dins del silenci sepulcral, sols

escoltàvem els crits de «pedra!!!» que enviàvem als qui eren més avall, i també el xiular d'espant del Daniel Lleixà. Vam estar poca estona al cim, envoltats de totes aquelles roques descompostes que es movien. El primer tres mil de la SEAS no va ser fàcil! A les dues de la tarda ja érem de nou al refugi⁶.

El dissabte 13 d'agost tampoc va ser un dia afortunat per a nosaltres, potser pel cansament del dia anterior. Sortírem del refugi Ventosa amb tots els estris per anar al refugi de la Restanca, havent fet abans l'ascensió al Montardo (2.826 m) des del coll de Oelhacrestada. Vam vorejar l'estany de les Monges per l'esquerra, per retrobar després el camí clàssic de la dreta de l'estany, però abans d'arribar a aquest punt, per error, ens vam enfilar cap a l'Agulla del Port (2.623 m) i quan vam arribar a aquest cim vam veure el Montardo una mica lluny. Seguir aleshores la carena fins al coll del mateix nom no era fàcil. Què fem? Baixem sense camí per la profunda vall de Sesslloses. No vam

prendre mal, perquè teníem un àngel de la guarda i perquè, sobretot, érem joves. Només cal preguntar-li al Toni Simó, a qui li va caure la motxilla en un gorg profund. La feina que vam tenir per a recuperar-la, completament trencada. Baixàrem pel riu de Rencules fins anar a trobar la vall de Valarties i arribar finalment a Arties.

I... per acabar-ho d'adobar, dormírem en una pallissa a Arties, on hi havia un cap de be podrit amb cucs, els quals l'amo de la casa feia servir per a pescar truites de riu. Això sí, vam dormir tots com una soca a causa del cansament!

Bibliografia

1. Circular per als socis d'agost de 1966. Centre Excursionista de Catalunya, 1966. Arxiu SEAS de Daniel Cardona Pera.

2. Sol·licitud d'ingrés com a soci forà al Centre Excursionista de Catalunya de Daniel Cardona

Pera, 9 de juliol de 1966. Arxiu SEAS de Daniel Cardona Pera .

3. Circular per als socis del maig de 1966. Centre Excursionista de Catalunya, 1966. Arxiu Nacional de Catalunya. Fons històric del CEC.

4. Circular per als socis de juny de 1966. Centre Excursionista de Catalunya, 1966. Arxiu Nacional de Catalunya. Fons històric del CEC.

5. JOLIS, A i SIMÓ. MARIA A. *Esperit i tècnica de la muntanya*. Editorial Hispano Europea. Barcelona, 1966.

6. GIRONÈS, JORDI. «Travessa Pallars - Ribagorça - Vall d'Aran». Butlletí de la SEAS núm.2; setembre-octubre de 1966.

Altra bibliografia

JOLIS, A i SIMÓ. MARIA A. *Guia Pallars-Aran*. Edita: CEC, 1971.

1966 Comoloforno-primer tres mil SEAS. D'esquerra a dreta: D. Lleixà, T. Simó, J. Farràs. D. Cardona, F. Planas, F. Fàbregues i G. Orriols. Foto de Joan Malaret.

ELS PAISATGES DE CATALUNYA

Conferències i excursions 2017-2018

Setembre 2017	24	Excursió: Circ de Concròs (Ripollès)
Octubre	13 15	«Els elements modeladors del paisatge» per Lluís Solé Excursió: Serra de Gitarriu (Garrotxa)
Novembre	10 12	«La vegetació com a element del paisatge» per Josep Nuet Excursió: a la Segarra
Desembre	15 17	«El modelat càrstic» per Antoni Freixes Excursió: Parc del Foix (Garraf)
Gener 2018	12 15	«Els paisatges volcànics» per Xavier Gassiot Excursió: De Santa Pau a Sant Feliu de Pallerols (Garrotxa)
Febrer	09 11	«Els paisatges fluvials» per Javier Martínez Gil Excursió: Rasquera - Benifallet (Terres de l'Ebre)
Març	09 11	«Relleus en conglomerats del marge de la Depressió» per Joan Manuel Vilaplana Excursió: Serra de l'Obac (Vallès Occidental)
Abril	13 14 i 15	«Les planes deltaïques» per Maria Àngels Marquès Excursió: Els orgues d'Illa i estanys de Leucata (Rosselló)
Maig	18 20	«Els relleus granítics i esquistosos de les serralades costeres» per Josep Maria Panareda Excursió: De Collformic a Aiguafreda (Montseny)
Juny	01 03 18	«El modelat glacial» per David Serrat Excursió: Auda i Mont Llaret (Capcir) Excursió de cloenda

Les conferències dels cicles temàtics tenen lloc els divendres a les 8 del vespre

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 3 de juliol de 2017

— Altes: Borja Guijarro Usobiaga (1176)
— Baixes: cap

— S'ha tornat a espatllar l'ordinador de torre i s'ha hagut de reparar amb un cost de 100 euros. Es comenta que si torna a passar caldrà comprar-ne un de nou.

— A causa de les obres, la Junta de l'Ateneu ens ha demanat que alliberem del tot abans l'habitació de la caldera, on tenim material i llibres que haurem de reubicar. Aprofitem l'avinentesa per demanar-los que accelerin la recuperació de l'accés al Pati del Roure, el qual ara tenim tancat.

— Ha estat proclamada la nova Junta de la FEEC, presidida per Jordi Merino, sense haver-hi cap altra candidatura presentada. El company Bernat Macià en forma part com a vocal de l'àrea de lleure.

— Amb motiu de l'organització de la Caminada del Centenari de l'Ateneu a Collserola, s'ha creat la comissió que s'encarregarà d'organitzar-la per al 18 de març de 2018. Inicialment estarà formada per: Romi Porredon, Pere Aceitón, Albert Cortès i Lluís Solé, essent oberta a tots els socis que vulguin col·laborar-hi.

— Enguany tornarem a participar a la Nit Estelada de la Festa Major conduint els assistents des de can Ginestar fins a la Penya del Moro. Serà el 3 d'agost a les 19.30 h

— La taula de redacció del butlletí està treballant en la confecció d'un butlletí extra monogràfic dedicat a commemorar els 50 anys de pessebres, alhora que es muntarà una exposició sobre aquest tema a l'Ateneu, previsiblement dins del mes de desembre

INFORMACIÓ DE LA SEAS MATINALS 2017-2018

22-10-2017 Maresme

19-11-2017 Anoia

17-12-2017 Baix Llobregat

21-01-2018 Penedès

18-02-2018 Sant Llorenç del Munt

25-03-2018 Montserrat

21-04-2018 Ordal - Garraf

06-05-2018 Montseny

10-06-2018 Excursió de cloenda

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 84. No. 332

Taula de redacció — Leonci Canals, Ferran de la Fuente, Maria Garcia,
Jordi Gironès, Ramon Prat i Agustí Revilla.

Autoedició — Jordi Gironès i Leonci Canals

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — NB Comunicacions

ÍNDEX

Portada — El Lough Callee i el camí de pujada al Carrauntoohil.

02 — Calendari

03 — Una excursió al Carrauntoohil, a Irlanda, per Ramon Prat

08 — Baridà Autumnal, per Joaquim Carbonell

10 — Quan uns quants socs de la SEAS ens vam fer socs del CEC, per Daniel Cardona

14 — Calendari del nou cicle Els Paissatges de Catalunya

15 — Informació de la SEAS juntament amb el calendari de les Matinals

*Matinal de cloenda de la temporada 2016-2017 i inici d'una nova etapa.
Foto de grup a Sant Martí d'Empúries feta per Leonci Canals.*

SEAS, entitat esportiva núm. A01824

Butlletí de la SEAS

Núm.332 Setembre/Octubre 2017